

Davetli Yazı / Invited Paper

Hukuk-Adli Tıp Dün-Bugün ve Yarını

Law and Forensic Medicine; The Past, Present, and The Future

Öğr. Grv. Bülent Uluakay

Öz

Adli tıp öğrenimi Türkiye'de 1893 yılında Osmanlı dönemiyle başlamış olup bu gün hala çeşitli üniversitelerde devam etmektedir. Adli tıbbın bir bilirkişilik müessesesi olarak çalışması ise cumhuriyet döneminde tam anlamıyla ifade edilebilir hale gelmiştir. Günümüz adli tıp eğitiminde öğrencilere adli vakaları değerlendirmeleri için ihtiyaç duyabilecekleri bilgiler aktarılmaktadır. Yine de bu eğitimin hukukçuya bir tıp nosyonu kazandırması beklenemeyecektir.

Adli tıp disiplininin verimli çalışabilmesi içinse hukuk sistemiyle adli tıp arasında belirli bir uyumluluk kurmak gerekmektedir. Böyle bir uyumun varlığından söz etmek tam olarak mümkün olmasa da disiplinin hukuk faaliyetindeki yeri hala devam etmektedir ve edecektir.

Anahtar Kelimeler: Adli Tıp, Hukuk, Adli Tıp Öğretimi, Adli Tıbbın Önemi, Adalet Hizmetleri

Abstract

Forensic medicine lectures have started at 1893, during the Ottoman Era and still been given in several universities. The use of forensic medicine as a judicial expertise establishment however have started after the founding of Republic of Turkey. In today's forensic medicine education, students receive the necessary knowledge which they might need during the process of analysing the forensic situations. However we can't expect from this education to provide enough medical notion for a law student.

To use forensic medicine efficiently, a certain compatibility between law system and forensic medicine is necessary. Although it's not possible to mention this kind of compatibility, forensic medicine discipline is a part of the legal system and it is going to be.

Keywords: Forensic Medicine, Law, Forensic Medicine Education, Importance of Forensic Medicine, Judicial Services.

Giriş

Üniversitemizin ellibeş yıllık onurlu geçmişinde pek çok mutlu günler kutlanmıştır. Üniversite tarihimizin en güzel günlerinden birine tanık olduğumuz bugün yirmi sene önce bir avuç bilim adamının özverili çalışmalarıyla hukuk fakültesinin açılışını kutlamaktayız. Fakültemizin kuruluşunda emeği geçen kabına sığmayan hoca olarak tarihe geçecek başta Prof.Dr. Yılmaz BÜYÜKERŞEN olmak üzere tüm hocalarımızla, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Ankara Hukuk Fakültesinden gelen değerli hocalarımızın katkılarını unutmamak bu vesileyle şükranlarımızı arz etmek, yürekten kutlamak ihtiyacı hissediyorum.

Hukuk ile ilk tanışmamız İstanbul Üniversitesi Beyazıt yerleşkesindeki Anatomi Kürsüsü ile Hukuk Fakültesi komşuluğu, öğrencilik yıllarında sıcak ilişkilerin başlamasına, Adli Tıp ihtisasıyla şahsiyetimize yansımaları ve mezara kadar sürecek dostluğun pekişmesine neden olmuştur.

Hukuk Fakültesinin kuruluşundan itibaren değerli hocamız Prof. Dr. İhsan SARIKARDAŞOĞLU tarafından Adli Tıp dersleri verilmeye başlamış ölümünden itibaren Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu bünyesinde (Adli Tıp Uzmanı olarak) görev yapan ben-deniz bakanlık protokolü eşliğinde öğretim görevlisi olarak 2000 yılından itibaren teorik dersler vermeye başladım. Ayrıca ESOGÜ Tıp Fakültesi Adli Tıp kürsü başkanı Sayın Doç. Dr. Tarık GÜNDÜZ ile birlikte hizmet vermeye devam etmekteyiz.

Adli Tıp'ın ülkemize girişi ise Hukuk konularının çözümlü amacıyla bilimdalı olarak Osmanlı İmparatorluğu döneminde 1839 da Adli Tıp öğrenimi başlamış, gelişip büyümesi 1917 yılını bulmasına rağmen adli yargı organlarına bağlı olarak çalışmıştır.

Bildiğimiz tarzda bilirkişilik müessesesi olarak çalışması Cumhuriyet döneminde kişiliğini bulmuş 1926 tarihinde 813 sayılı kanunla Adalet bakanlığına bağlı görevi açısından tamamen bağımsız olan bu günkü adıyla Adli Tıp Kurumu kurulmuş, teşkilatlanması ilmi gelişmelere ayak uydurabilmesi yönünden 6119 sayılı kanunla kendini ispatlamıştır.

Hukuk Fakültesinin ders programına haftada iki saat teorik olarak Adli Tıp dersi konulmuştur. Bölgemizde husule gelen adli olaylarda öğrencilerin derslerini ak-satmayacak şekilde pratik olarak otopsi uygulamaları gösterilmeye çalışılmaktadır.

Aynı zamanda Adli Tıp müessesinde Adaletin tecellisinde gayretler sarf etmekteyiz. Adli Tıp'ın işleri içindeki yaralanma, maluliyet, farik ve mümeyyizlik, çocuk düşürme, akli maluliyet, fiili livata, kızlık muayeneleri otopsi ve buna benzer günlük hayatta hekime her zaman Adalet makamlarınca müracaat edebilecek her türlü adli- tıbbi mevzuatlar öğrencilere gösterilmeye çalışılmaktadır.

Hukuk Fakültesinde okutulan Adli Tıp dersleri bir hukukçu olarak Adli Tıp'tan nasıl yararlanabileceği hususunda bilgilendirmektedir. En azından altı yılda edinilen tıp lisanını hukuk öğrencisinden beklemek haksızlık olur.

Adli Tıp ölüm biliminden ziyade canlının haklarını arayan Hukuk ilminin yanında yer alan en yakın yardımcı konumunda ilim dahıdır.

Hekimlik mesleğinde hukuk mesleği arasındaki fark bir harf kadardır. Bu benzerlik zaman zaman birey seviyesinde bazen toplum seviyesindedir. Şahsı tedavi ederken yanlış davranışlardan koruma çabasında birleşmiş oluruz. Bu iki meslek arasındaki bağı Adli Tıp sağlamakta olup, Hukuk ve tıp ilmini bir pota da eriten katalizör vazifesi görmektedir. Adli birimlerin adil ve isabetli karar vermesi Adli Tıp'ın gelişmesine bağlıdır.

Tıp ve Hukuk ilerliyorsa adli tıpta nasibine alıyor demektir. Çünkü; toplumun insana verdiği değeri ve diğer yargılarını ifade eden unsurdur. Bir ülke insanına ne kadar kıymet-değer veriyorsa o ülkenin müreffeh ülke seviyesine ulaşması o derecede yüksektir. Diğer bir deyimle toplumun, adalete ve sağlığa verdiği değer kalkınmasıyla paraleldir. Dünyanın tarihi yazıldığından beri kural budur.

Adli Tıp uzmanı olarak edindiğim tecrübeler göre Adalet birimi ile dostluk çerçevesi içinde mütalaa edildiği zaman maksimum verim sağlanmaktadır.

Bazı çıkar çevrelerinin işini engellemesi nedeniyle Adli Tıp ile ilgili zaman zaman medyada olumsuz fikirler çıkmaktadır. Adli Tıp Kurumuna yönelik çarpık ve kasıtlı saldırılar daima olmuştur. Bu gerçek dışı haberler insaf ölçüleri ve basın adabıyla bağdaşmamasına rağmen çamur at izi kalsın düşüncesinden kaynaklanan zihniyetin mahsulüdür. Meslek hayatımda ona yakın şikayet ve dava edildim. Hep-sinden beraat ettim. Bu durum şahsıma has özellik olmayıp Adli Tıp'a ve personeline ait özelliktir. Meyveli ağaç olması nedeniyle ne kadar taş atılırsa atılsın hiçbir art niyet olmadan vicdan hürriyetiyle objektif bilimsel verilere dayalı bilirkişi müessesinde ve Adalet hizmetleri sonsuza kadar devam edecektir.